

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane)
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Duhul național.

Asupra ori-cărei țeri oprindu-ne privirile, astăzi mai mult ca ori-și-când, vom vedea bine, cum popoarele toate cu fală și sus steagul naționalității lor, mai demult ori mai de curând ridicat și cum cele-ce nu l-au ridicat încă, îl ridică acum și luptă pentru biruința lui!

Țeri întregi locuite de un singur neam, sunt rarități. În cele mai multe locuiesc neamuri deosebite, dintre care cel mai puternic are, în chip firesc, cărma țerii. Dar' a avea cărma unei țeri nu însemnează nici-decum a te socoti pe tine de singur stăpân al ei, singur folositor al bunătăților ei, împărțind cu celelalte popoare numai sarcinile și nevoile, ci înseamnă a împărți și toate drepturile și bunătățile în măsură în care ele ajută la suportarea greutăților obștești.

Așa e cu drept și cu cale.

În multe țeri însă, popoarele ajunse la cărmă, au amestecat de farmecul puterii, și și-au zis, unele mai pe față, altele mai pe ascuns: destul că împărțim sarcinile cu voi, popoarelor mai mici, ce se mai împărțim și foloasele, binele!? Și au nedreptățit pe acestea în fel și chipuri: umplând slujbele toate numai cu de-ai lor oameni, spriginind din visteria țerii tot numai așezăminte publice de-ale lor, școlile lor, bisericile lor, și altele! Și biete popoare mai mici par'că toate-toate le-ar fi mai îngăduit, dar' li-s'a părut

dela o vreme cuțitul ajuns la os, când au văzut că și cel mai scump odor al lor: *limba*, li-se isgonește de pe unde numai se poate: din slujbele publice, din școale, din scrisori, vîrîndu-și poporul cel mai mare peste tot locul pe a sa. Și atunci s'a început împotrivirea mai bărbătească, lupta mai deschisă contra nedreptății. Și este lungă povestea acestor lupte dureroase și frumoase în aceeași vreme. Dureroase, întrucât popoarele mai slabe nu arare-ori le vezi poticnind sub greutatea ei, deși au dreptatea pe partea lor; frumoase însă, când vezi curagiul cu care ele se aruncă în luptă pentru biruința dreptății!

O țeară foarte bogată în astfel de lupte, este, fără îndoială și Austria, unde poporul nemțesc își întinsese în cursul vremii, puterea și limba peste tot locul. S'au ridicat însă micile neamuri nemulțumite și au cerut înlăturarea pânzei străine de pe fața lor, și cererea lor în Austria mai ușor ca ori-unde în alt loc, luată a fost în socotință. Pe rînd au dobândit și dobândesc mereu toate popoarele din drepturile ce li-se cuvin, fără prea mari greutăți și jertfe.

Cea mai nouă dovadă de acest fel s'a dat zilele trecute. În 5 Februarie n. dieta *Moraviei* (o parte, provincie în Austria) a hotărît, fără nici o împotrivire din partea Nemților, ca limba cehă, care e a doua limbă a țerii, să fie introdusă în școalele reale din Moravia, în toate,

pentru învățare. Ear' de dobândirea acestui drept din partea Cehilor, Nemții nu s'au spăriat, ci ei înșiși zic că așa e cu cale și cu dreptate, ca în școalele acele unde umblă și foarte mulți Cehi, și în jurul lor e mult popor ceh, să se învețe și limba cehă, atât de Cehi cât și de Nemți. Chiar foi însemnate din Viena, scriu că bine s'a hotărît ce s'a hotărît, căci așa cere egală (deopotrivă) îndreptățire a naționalităților (neamurilor).

Noi le-am povestit acestea la acest loc, numai ca o dovadă pentru al nostru popor, că și pe alte locuri s'au fost urcat anumite popoare mari, cu picioarele pe grumazul celor mai mici, dar' acestea n'au fost, și mai ales azi, nicăiri nu mai sunt aplicate a sta talpă de sanie nimărui, ci se ridică cu putere și cer ce e a lor, — și la isbândă se duce lupta: cele de sus se scoboară încet la al lor loc, ear' cele de jos se înalță până la cuvenita înălțime. Peste tot locul pe încetul clădirea nedreaptă se dărîmă, se desface și ia forme nouă, mai cinstitute, mai drepte!

Și să nu se creadă că la noi nu vor merge lucrurile tot așa.

Azi încă simțim piciorul străin pe grumaz, ca mâne ajutate-va D-zeu să-l vedem pus jos pe pământul gol, nu mai mult pe carnea noastră! Ear' acest *mâne* când anume va sosi, atîrnă dela noi și deia bărbăția cu care ne vom scutura și vom lupta!

FOIȚA.

Luminează 'n ceruri luna...

Luminează 'n ceruri luna,
Doarme lumea pe pământ;
Eară eu ca 'n toldeauna
Îți trimit tristul meu gând...

Ași ved să-ți pot trimite
Dulce dorul de demult,
Când în ciasuri liniștite
Taina nopților ascult!

Dar' ursita care duce
Rostul vieții pămîntești,
A pus dragostii o cruce!...
Capăt jalei sufletești...

De aceea când ved luna
Lumea asta luminând,
Ție eu în toldeauna
Îți trimit tristul meu gând...

Veronica Miclo.

Dări de seamă.

III.

„Iubita“ de Traian Demetrescu.

Librăria „*Ralian și Ignat Samitca*“ din Craiova (în România) s'a apucat în timpul din urmă de tipărire de cărți desfătătoare, cu prețuri nu prea mari. În anul acesta a scos deja două volume, despre cari vorbim aci, volume tipărite cu îngrijire, pe hârtie bună și cu tipar frumos, ceteț.

Unul se chiamă „*Iubita*“, acesta fiind numele novej dîntău din cele 12 cuprinse în carte. „*Iubita*“ este o jalnică istorie a vieții unui tînar sărac dar' cu inimă bună, nobilă. Studiind cu mult chiu și vai, pe când gata școlile îi e zdruncinată și sănătatea. Sufletul lui simte foarte dureros nedreptatea ce vede că domnește în lume, și-l mistue și-l stinge. Mai vine la mijloc și o dragoste fără noroc față de fata unui bogătan, care se mărită în urmă după un avocat. Toate acestea sînt cu multă frumseță și gingășie descrise în „*Iubita*“ de Traian Demetrescu.

Celelalte 11 bucăți ce se mai află în carte, sînt mici schițe, chipuri, luate din viață, unele din viața oamenilor de jos, mai ales a celor suferitori.

Așa e „*Lăutarul satului*“, o duioasă poveste scurtă despre un biet flăcăuș Țigan; așa e „*Dintr'o vieață*“ o și mai duioasă descriere a amăritei vieți a unei fete nenorocite, bătute păgânește de bețivul seu tată, mai târziu de bețivul seu amant; un chip 'a unei ființe împinse și lovite din toate părțile de soarte rea și de oameni și mai răi!...

Te înduioșează mult schițele dlui Demetrescu, și-ți stîrnesc milă pentru săraci și suferitori, țintă pe care pare a o fi avut de altfel scriitorul însuși la alcătuirea cărții. Sînt chipurile d-sale, ca niște cântece triste și străbătătoare la inimă, care după-ce le-ai auzit, îți sună încă multă vreme în urechi.

E „*Iubita*“ un volum drăgalaș, și care-ți face plăcere a-l ceti. Noi îl recomandăm cetitorilor noștri. Costă 1 fl.

*

Dela temniță.

Am ajuns noi Români de sub stăpânirea ungurească, că nu mai dăm de sfârșitul povestii „dela temniță“, — „la temniță“. În toată bunăvremea mulți frați iubii de ai noștri își petrec zilele într'însele și despre a lor viață de acolo mai mult vești rele dat ne e să auzim, decât bune.

Abia din când în când ne mai putem și bucura auzind că deschisu-s'au zăvoarele grele spre a mai și slobozi pe cineva de sub paza lor, nu numai a tot primă.

De astă-dată putem da două vești înveselitoare:

Sâmbăta trecută, în 9 Febr. n., a scăpat din temnița din Cluj, dl **Ioan Popa Necșa**, prigonitul tipograf al foilor noastre, după-ce 'și-a împlinit osândă de două luni, la care fusese judecat pentru o adresă de alipire publicată în „Tribuna“.

Ear' Marția trecută, în 12 Febr. n., a fost pus pe picior liber dl **Tit Liviu Albini**, proprietarul „Foi Poporului“ și a „Tribunei“, după-ce 'și-a împlinit cele două luni de temniță ordinară la care a fost osândit în al cincilea proces de presă al foii noastre.

Amândoi s'au întors sănătoși și veseli, neînfrânți și neînfricați, hotărâți a suferi și mai departe și ori-cât de mult, pentru iubita noastră cauză națională, atât de crud prigonită.

Dar' vorbind de temniță, s'ar' pute oare să nu dăm și vești triste? O cât ne-am bucura să putem să nu le dăm, dar' fiind ele, nu le putem ascunde.

Din Seghedin se vestește, că iubitul martir dl **Dr. I. Rațiu**, abia intrămat din boala în care căzuse, — zace de nou în pat! Aerul închisorii îi zdrobește sănătatea.

„Glume și povești“ de D. Stăncescu.

Despre **Dumitru Stăncescu** și felul d-sale de-a scrie povești, am mai scris în „Foaia Poporului“ în anul dintăiu al ei. După-ce cei mai buni povestitori ai neamului nostru, **Petre Ispirescu** și veselul **Ioan Creangă**, ei neajunși și neîntrecuții, au murit, ne-am bucurat cu toții de munca srguincioasă și cu pricepere durată încă dintru început, de dl **D. Stăncescu**. D-sa a scos până acum două volume: „*Basme*“ și „*Alte basme*“, prin cari 'și-a făcut un loc de frunte între culegătorii literaturii noastre populare. Felul d-sale de scriere e vrednic de toată lauda: ia bazmul așa cum îl aude din popor, îl desbracă de ce ar fi pe el nepotrivit a se tipări, îl desghioacă oare-cum, și 'ți-l dă numai lamură, curat, frumos.

În descriere merge repede-repede; în câteva cuvinte îți spune istorii întregi, și pe o pagină te aleargă prin zeci de țeri și peste sute de mări!

Acum de curând a scos, prin librăria „*Sămăta*“ din Craiova, al treilea volum, nu-

Ear' dl **Dr. V. Lucaciu**, vindecat și d-sa nu demult, de-aseenea a fost lovit din nou de frigurile rele numite „ișias“, și zace și d-sa în pat. Din pricina asta nici pertractarea d-sale pusă pe 15 Februarie nu s'a putut ține, ci s'a amânat până doar' la vară, când vreme caldă fiind, călătoria se nu mai fie primejdioasă pentru sănătatea marelui bărbat.

Le dorim din inimă grabnică și deplină însănătoșare!

Din trecutul nostru.

— Antăia luptă a lui Traian cu Dacia. —

La anul 98 după Christos, se urcă pe tronul Împărăției romane, marele și viteazul **Traian**. El însă o află în stare înjosită, umilită, plătind „tribut“ (dare, poclon) țerii vecine, Daciei, de vre-o 15 ani acum. Dar' rușinea asta nu o putea suferi noul Împărat, care era un suflet mândru și nobil, și își câștigase în luptele la care luase parte, numele de oștean viteaz și mare general!

Traian ajuns domn, înțelese că pentru Împărăția romană, mare primejdie e cultivarea cea repede a Dacilor și încă chiar prin Romani, și de aceea gândul lui cel dintăiu după urcarea pe tron, fu de a rupe legătura înjositoare pe care o încheiase **Domitian** cu Dacia, de a le da lor oameni de tot felul, și și bani.

El se pregătește bine, și în primăvara anului 101 d. Chr. pleacă înspre Dacia, cu gând nu de a cuprinde Dacia, căci el avea un hotar foarte potrivit pentru a-i apăra împărăția, anume Dunărea, ear' a supune o țeară peste Dunăre și a-și susținea stăpânirea peste ea, știa și vedea marele Traian, că e greu lucru, de aceea prin pornirea acestui războiu nu plănuia altceva decât numai a zdrobi trușia lui **Decebal** și a se scutura de jugul lui.

mit „*Glume și povești*“. Sânt 60 de glume scurte, ce se aud în popor, făcute mai ales pe socoteala mereu păcăliților — **Țigani!** Jidani nu sânt nici ei uitați. Glumele sânt cu gust alese și bine scrise, toate făcându-te să rzi dulce. La sfârșit sânt apoi adause 8 povești: **Baba nesațioasă**. **Găină neagră**. **Mihnea viteazul**. **Stăncuța și Mierluța**. **Tartacot**. **Fetele de împărat**. **Făt frumos cu pui de fiară**. **Flăcăul și pajura**. — Toate drăguțe și cu măiestrie scrise.

Cetitorilor noștri n'are să le pară rău de banii dați pe această carte de veselie, și noi îi îndemnăm să o cumpere. Se poate și asta avé dela „*Librăria Institutului Tipografic*“ din Sibiu. Costă 1 fl.

Prier.

* Ca să se vadă cum anume scrie dl **Stăncescu**, dăm în cele de mai jos două glume scoase din cartea d-sale de care vorbim mai sus. Eată-le:

Ca să nu putrezească. Fiind să se desgroape un mort, după-ce trecuseră șapte

El a trecut în Dacia prin Sârbia de azi, pe la colțul Dunării din apropierea Bisericii-Albe; unde se afla pe atunci satul numit **Lederata**.

E interesant felul de ducere cu sine a celor de lipsă, de cătră **Traian** și trupele sale. Ajuns la Dunăre, la cotitura cea mare din sus de **Porțile-de-fer**, îi venia mai ușor să-și ducă poverile pe apă ca pe uscat. 'Și-a pus drept-aceea tot ce avea cu sine, pe șeici (luntri), ear' fiindcă spre a ajunge la locul de trecere, **Viminacium** (azi **Costolaz** în Sârbia), trebuia să meargă pe apă în sus, a lăsat ca șeicile să fie trase de cai, înaintând pe țermurii marelui riu. În sus de **Orșova** însă fiind malurile Dunării foarte ripoase, și prăpăstioase, **Traian** a lăsat de s'a făcut peste ripe o cărare anume, un drum, cât să poată el trece cu trupele și cu caii, ear' pe margini de drum a pus iciclea pe stânci tari, table cu scrisori săpate, care se mai ved încă și până în ziua de astăzi!

La locul numit **Tapae** (lângă **Lugoj**) el întâlnește puterea armată a Dacilor și poartă cu ea aci o luptă din cele mai crâncene, dar' o învinge! Dacia se trag înapoi și **Traian** se îndreaptă să treacă (din **Bănat** în **Ardeal**) spre inima țerii Dacilor, spre **Sarmiseghetusa**, orașul de căpetenie al lor, unde locuia și regele lor.

Drept drum de trecere, **Traian** 'și-a ales valea riului **Bistra**, mergând spre izvoarele apei și prin deschizăturile de acolo a munților, înaintând spre **Hațegul** de azi.

Decebal văzând aceasta, se gândește să-și trimită lui **Traian** soli în drum, spre a-l ruga să se întoarcă înapoi. Dar' în însași alcătuirea soliei, **Decebal** e truș, și ca în batjocură, nu-și trimite Împăratului roman niște fruntași ori generali ai țerii sale, ci pe o ceată de oameni proști, de rînd. Acestia să vorbească cu el!

Dar' **Traian** nu era omul care să nu înțeleagă și să nu simtă vătămarea

ani dela înmormântare, după-cum e datina, s'a pomenit cei de față, că în loc să găsească numai oasele de mort, cum se întâmplă cu morții, acesta nu putrezise și era ca și în ziua când 'l-au fost îngropat.

Printre oamenii de față se afla și un **Țigan**.

După-ce s'a sfârșit slujba, s'a luat **Țiganul** după popă, fiind nedumerit, ca să-și spună și lui de ce era omul neputrezit, că el nu mai văzuse așa lucru.

— Iacă de ce, a răspuns popa, se vede că o fi fost necredincios, ori om rău, ori cine știe ce, și 'l-o fi afurisit vre-un preot, și afurisania preoților așa e, nu mai putrezește pelea dacă o afurisește ei.

— Zeu, taica părinte-o?

— Zeu, vezi bine!

— Auleo, ține-te-ar D-zeu ani mulți, taica părinte-o, afurisește-mi și mie haste cizme să nu mai putrezească niciodată, că altmintreni rup trei-patru părechi pe an!...

*

ce 'i-se făcea prin această alcătuire a soliei, și el a și respins-o dela sine cu mult dispreț, când ea 'i-s'a înfășoșat, ingenunchind înaintea lui. El merge apoi înainte, dar' îl apucă iarna, și până primăvara petrece în un oraș, păzind numai locurile cuprinse deja din Dacia.

Desprimăvărându-se, Traian se ridică și pășește înainte. În drumul seu el însă vede, că nici Dacii n'au stat în amorțea peste iarnă, ci simțind picior de puternic dușman în țeară, au lucrat din răspuțeri la întărirea cât mai bună a locurilor pe cari acela avea se le întâlnească în drum. Traian le-a și simțit puterea de împotrivire, numai cu greu răsbind a trece peste ele, dar' tot a trecut! Într'aceea un viteaz general al lui Traian, cu numele *Maximus*, isbutește a cuprinde cetatea în care Dacii puseseră steagurile ce le luasere dela Romani în bătaia lor întâie de sub Domițian, ba prinde chiar' și pe o soră a regelui Decebal.

Vezându-se înfrânși, Dacii se pleacă și trimit a doua solie la Traian, dar' n'au mai alcătuit-o ca pe cea dintâi din proști, ci din oameni de frunte Daci. Traian le spune sub ce învoeli anume, e aplicat a înceta războiul, dar' cererile lui li-se pârură Dacilor prea grele, și războiul se urmă mai departe. În drumul lor însă Romanii dau peste pedeci din ce în ce mai grele și cu măiestrie întocmite: păduri răturnate leasă cât vezi cu ochii în calea lor; prăpastii înghițitoare făcute anume, și pe toate trebuiau să le oblească și înlătore pentru a pute merge și mai înainte, — dar' voință de fer având și curagiu de Romani: *toate le înfruntau și înlăturau și mergeau înainte*, ne-voind se aibă pace până nu vor fi spălat rușinea de pe fața poporului lor!

Dacii văzură că nu-i glumă, nici scăpare! Înspăimântat Decebal se învoește a primi pacea așa cum o poftesc Romanii. Ear' Romanii nu poftiau altceva decât

lăpădarea de pe grumazul lor a lanțului de rușine de a plăti dare pe an Dacilor și de a fi siliți să le trimită lor măiestri și ostași spre a-i lumina, și — să recunoască pe Romani de mai marii lor!

Primind Decebal punctele acestea de învoeală, Traian plecă arma, și se întoarse mândru acasă, ear' poporul roman, drept recunoștință pentru vitejia sa față de Daci, îi dete numele de *Traian Dacicul!*

Astfel s'a sfârșit întâiul războiu al lui Traian pornit asupra Dacilor.

Despre al doilea, în numărul viitor.

I. M.

Pentru scumpii întemnițați.

În *Boian* au dat liturgii pentru scumpii noștri bărbați naționali închiși în Seghedin, Vaș și Cluj, următoarele bune Române:

Ana Faraian, Maria Murășian, Ana Mureșian, Fira Faraian, Maria Mureșian, Maria Muntean a Vicului, ear' femeile următoare:

Maria Derloșian, Măriuția Chețian, Ileana Pânăzan, Ana Cerghizan, Niția Banea, Maria Corfariu, Maria Banea, Ana Limbașian, Iustina Tatar și Maria Surdu lui Vasile, au luat asupra-le sarcina de a plăti, pe rînd, în fiecare Duminecă, un an deplin, câte o liturgie pentru aceiași eroi naționali.

— În *Veseud* s'au adunat de curînd mai mulți buni creștini și bravi Români și au hotărît ca să dea liturgii un an deplin, în toate Duminecile și sărbătorile, pentru iubiții noștri întemnițați. Bravii Români sînt:

Ioan Hălca, cantor, Dumitru Mintitia, Dumitru Dragoșiu, Gligore Hampu, Ioan Nașcu, Toader Hampu, Ioan Pantea, Dumitru Vinti, Ioan Păsătea senior, Achim Muntean, Dumitru Ienci, Mateiu Mateșiu, Ioan Hălca, Vasile Grădinariu, Nicolae Cismașiu și Vasile Cernicer.

Matriculele de stat.

Ministrul cel nou de interne, vine și se arată înaintea țerii cu două ordinațiuni, care sînt date pentru matriculele de stat. Pentru aducerea în rînd a acestor porunci a fost încredințate congregațiunile dela comitate.

Aceste ordinațiuni rînduesc următoarele:

I.

Despre locul matriculelor.

Cercurile matriculare vor fi de două feluri. Unele vor fi pentru o singură comună, altele pentru mai multe. Ca regulă pentru împărțirea satelor în cercuri matriculare vor servi împregiurările și stările cum sînt așezate satele unele de altele.

Toate orașele cari au magistrate, și comunele mari vor ave a-și face dînsele matriculele.

Când se vor asocia mai multe comune într'un cerc matricular, trebuie să fie împărțite și întocmite așa, că matriculele să se afe în mijlocul cercului, cât va fi cu puțință numărul sufletelor întocmite într'un cerc să nu treacă peste 3 mii suflete, și peste 34 comune să nu fie adunate într'un cerc. Să fie luate la deosebită aprețiere împărțirea cercurilor notariale, mai ales așa să fie compuse cercurile matriculare, ca în comuna unde străbaterea și drumurile sînt mai bune, ca cu ușurătate să se poată ajunge la dînsa, să fie matriculele. Este de dorit, că cât se poate să fie tot așa de aproape scaunul cu matriculele, cum a fost când preotul scria matriculele, ca poporul ușor să le găsească.

Cât s'a putè aceea comună să aibă matriculele din cerc, care este cea mai însemnată dintre toate satele. Ar fi încă de dorit, ca poporul să afe în același loc și preotul bisericii sale, să poată încheia căsătoria bisericască.

II.

Cine are să scrie matriculele.

Purtătorii de grije și scriitorii matriculelor vor fi aleși dintre membrii artistiei comunale, așa unde se află atare om, acela să fie arătat, să se știe în planul ce se face, cine are să ducă grija matriculelor. Unde s'ar veni locul merit

Frate-meu. Fură un Țigan, nu știu ce borfe dela un țeran.

Acela îl simte și se ia după el. Nu-l putu ajunge să pună mîna pe dînsul, dar' nefiind de tot departe îl zări la lumina dela fereastra unei case.

— Auleo! tu fuseși mă Țigane, zise Românul contenind din fugă; apoi las' până la ziuă.

Dar' Țiganul de colo din fugă când auzi pe Român zicînd, „tu fuseși, Țigane”, —

— Nu sînt eu, nu, a strigat, e frate-meu!

Era să facă. Se întâlnește un puiu de Țigan cu o Româncă, la care lucra mumă-sa une-ori.

— Ce mai faci, mă Ionică? 'l-a întrebat femeia.

— Bine.

— Dar' mumă-ta ce face?

— Bine, era să facă aseară plăcinte, dar' n'a mai făcut.

— Dar' de ce?

— Apoi n'avea brînză și unt și făină, că tavă găsia ea în sat.

Poesii populare.

culese de *Eugenia Păcală*.

Foaie verde din Bănat
Măi badiță din cel sat,
Tu capul mi-'l-ai legat,
Dragoste tu 'mi-ai jurat
Și pe urmă m'ai lăsat!...

Nu gândi, bade, gândi,
Că de dor eu voiu peri,
Că altul 'mi-am căpătat
Și pe tine te-am uitat!
Vină ori nu mai veni
Tot nu te mai pot dori,
Că nimic nu 'mi-ai stricat
Nici inima 'mi-ai sfărmat.

Foaie verde măr gutiiu
Doamne bine-o nimeriiu,
Că m'am bucurat la sută
Și 'mi-am luat una slută,
O urfă și-o buzată,
Are-un cap cât o covată
Și pe față-'i tot pudrată!...

Din Hertegani

culese de *Nicolau Moga*, june.

Pălărie cu barșoane
Nu te pot purta de foame,
Pălărie cu șinor
Nu te pot purta de somn.

Busuioc picat în iarbă
Rău îmi stă june cu barbă;
Busuioc picat în fîn
Rău îmi stă june bătrîn;
Busuioc picat în stână
Da mai rău fată bătrână.

Câte fete vin la joc
Toate-așteaptă să le joc,
Dar' eu cum le-oiu birui?
Joc pe una pân' asudă
Celelalte mor de ciudă.

Ui colea la fata Nanii
Cum îi joacă 'n salbă banii,
Las' să joace, că-'s ai ei,
C'o lucrat în sat pe ei.

pentru matricule, chiar în comuna care se află și diregătorii pretorială (solgăbirească), acolo poate fi încredințat cu scrierea și grijirea matriculelor și pretorul.

Dacă nu s'ar afla în locurile amintite așa oameni, care se poată fi încredințați cu grijirea matriculelor, atunci pot fi luați și alții de a îndeplini acest lucru. Când cineva va fi ales de conducător al matriculelor, 'i-se va statori și plata.

Legea de altcum când s'a adus în dietă, nu s'a făcut amintire despre plată, crezându-se că se vor afla și atari cetățeni, care nu vor pofti mare plată, cu atât mai virtos, că pentru extrasele ce va lua poporul în trebuințele vieții de toate zilele va trebui să plătească, dupăcum s'a hotărât prin §. 33.

În arătările ce vor pregăti congregațiunile, despre plata purtătorilor de grije a matriculelor nu se poate lua nici o hotărâre mai temeinică, căci la statorirea plății sunt a se lua în seamă împrejurările locurilor, cât și starea celor care primesc această sarcină. Toate aceste vor fi luate în seamă cu destulă grije din partea congregațiilor. Terminul pentru gătirca acestor arătări este până pe ziua din urmă din Martie călindarul nou a. c.

*

Față de aceste ordinațiuni și porunci părerea noastră este următoarea:

1. În loc de matricule scrise ungurește care de nou vor îngreuna poporul cu dare, ca să mai poată plăti și diregătorii acesti noi, mai bine făcea cărma țerii, dacă ridică vre-o 10 fabrici, unde să aibă poporul lucru să nu fie silit a lua lumea în cap, mai bine dădea pâne poporului decât niște scrisori care vor costa milioane.

2. Preoții nostri au scris matriculele cu destulă grije fără plată, da firește că în limba noastră românească, și de sute de ani au dat din matricule arătări pentru soldații care servesc în armată și la toate judecătoarele tot fără plată. Acum vezi Doamne vor

fi mai bune matriculele, că le vor scrie cei Jidovi și câte latine rele. Până astăzi preoții n'au șezut în temniți, că ar fi falsificat matricule; dar' de acum vom ave și de aceia domni care vor ave și această cinste.

3. Pentru aceea preoții vor tot scrie matriculele regulat ca în trecut, și de altcum statul abia va ave matricule să se poată folosi de dînsele în 20—50 ani, că cei botezați, cununați și morți toți se afla în matriculele lor, apoi acele n'are drept stăpânirea a le lua din biruința preoților.

4. Va fi purtat poporul dela al treilea până la al 34-lea sat, când 'i-s'a naște copii, sau a voi a se cununa ori va muri cineva, mai ales pe timpul de lucru vor fi siliți a sta bieții țerani la ușile celor domni noi.

Apoi mai zică cineva, că noi n'avem la cărma țerii oameni înțelepți? Apoi dacă bietul om n'a pute să meargă a da de știre acolo unde poate se scriu și pasapoartele pe viței și purcei, că 'i-s'a născut cineva, apoi va fi silit cu o pedeapsă dela 50—200 fl.

5. Înțelepciunea ne spune, că să ascultăm de lege; dar' să nu încetăm a lucra pentru-ca să fie ștearsă, apoi nici copacii nu cresc până în cer, fiecare suș are și scoboriș.

I. Costin.
preot.

SCRISORI. Români buni.

Vinerea, 4 Februarie 1895.

Onorată redacțiune!

„Și au deșteptat Domnul
duhul lui Chir, Regele Persiei,
ca se sloboază pre Jidovi
din robia Vavilonului.”
Esdra Cap I.

Mult prețuita „Foaia Poporului” a deșteptat pe poporul de jos, din somnul acela amorțit, în care dormia până acuma, de nu-și cunoștea dreapta și stânga sa, — și 'l-a adus cu totul într'altă stare, încât aceia care defăimau pre aceia care cetiau jurnale, ei sunt azi cei mai înflăcărați întru a ceti jurnale și a se interesa de cauza națiunii române. La noi muierile s'au hotărât a ruga pe preotul a slugi mai multe liturgii pentru martirii națiunii române, și lucrul s'a și început. Întâia liturgie s'au ținut a doua zi de Crăciun, a 2-a la Botezul Domnului, și celelalte de acum înainte mereu, și totdeauna a fost biserica îndesată de popor, bărbați femei, ru-

gând pe Dumnezeu pentru scăparea în pace a martirilor națiunii Române. Și cetețul au început a ceti Apostolul: „În zilele acelea pus-au Irod Împăratul mâinile să facă rău unora ce erau din biserică...” și celelalte, și când a ajuns la cuvintele: „Eară Petru era legat cu două lanțuri în temniță și păzitorii înaintea ușii păziau temnița”, puteai ceti mahnirea ce frământa inimile lor prin lacrimile ce le curgeau din ochi, rugând pe Dumnezeu, ca precum au deșteptat atunci duhul lui Chir, Regele Persilor, de a slobozit pre Jidovi din robia Vavilonului, așa să deștepte și acum duhul eliberării ca să scape și pe scumpii nostri martiri ai națiunii române și că D-zeu să le dea tărie de suflet să poată suporta năcazurile în care se află. Eară noi să zicem cu prorocul: „Doamne, deșteaptă puterea ta și vino ca să ne mântuești pe noi”, și „Dumnezeule, spre ajutorul meu ia aminte; — Doamne, ca să-mi ajuți mie grăbește!...”

Moș Nicolae Herlea.

*

Tot din Vinerea primim și următoarea scrisoare, căreia cu asemenea plăcere îi dăm loc:

Onorată Redacțiune!

Subscriși prin aceasta Vă facem cunoscut, că în comuna noastră Vinerea, dragostea pentru mult iubii nostri întemnițați e nespusă de mare. Ca dovadă despre asta se fac sfinte liturgii pentru-ca bunul D-zeu se-și plece mila spre poporul nostru mult cercat, și să-i reîntoarcă în pace în mijlocul nostru pe mult iubii nostri conducători, din temnițele ungurești.

A doua zi de Crăciun a dat liturgie pentru dînșii Moș Herlea, eară în 7 Ianuarie v. a dat Ioan Uritescu I. Nicolae; în 11 Ioan Macarie, și la îndemnul d-sale au ajutat în aceea zi următoarele 12 muieri văduve și anume: Ana I. Astanasie Simedru, Domnica Tomosiu, Paraschiva Furduiu, Ioana Bota, Sunzuiana Mihailă, Marina Tesiala, Domnica I. Solomon Baci, Irina Filimon, Magdalina Herlia, Eva Filimon, Paraschiva Groza I. George, Paraschiva I. Adam Crăciun. În 13 Ianuarie a dat slujbă doamna Paraschiva v. d. lui Ioan Mihu, și tot la îndemnul d-sale au ajutat tot muierile de mai sus, lângă care însă s'au mai alăturat și următoarele: Maria Barb I. Ioan, Anghilina Turlea, Maria Barb I. George, Maria I. George Herlea, Domnica Lașcu, Floarea I. Ioan Baci, Paraschiva Filimon, v. d. Ana Vasilie, Maria Mihailă. —

Din Boziaș

culese de Dem. Lazar Todoran, inv.

Bine-ți stă mândri gătată
Tot cu haine de pe șatră,
Dar' mai bine 'i-ar șede
Dacă 'și-le-ar face ea,
Să le țesă, să le coasă
Să le poarte sănătoasă,
Să nu meargă la Jidan
La Jidau și la Armean
Să le cumpere pe ban!

Mult mă 'ntreabă doru 'ntreabă
De ce port cămașa neagră,
Da mi mândruța beteagă,
Și-o doare-un picior ș'o mână
N'a spelat haine de-o lună.

Ca soarele luminos
Așa-ți badea de frumos,
Ca și luna luminoasă
Așa-ți mândra de frumoasă.

Din Rucăr

culese de George Buca, inv.

Măgheran cu foaia rară
Dragu-mi badea de-aseară,
Măgheran cu foaia ruptă
Da mi drag că me sărută,
Păsere cu pene verzi
Ce cânti vara pe livezi?
Da cântă pe mărăcine
S'asculte mândra la tine
Să-ți treacă de dor de mine.
Eși, mândruță, la portiță
Numa 'n poale și 'n crătință
De-ți dă badiului guriță,
Bucuros, bade-ași eși
Dar' portița cârțăește
Și maica se pomenește,
Și măicuța 'n loc mă 'ntreabă
Unde-am fost eu fără treabă?
Numai, maică, la portiță
De-am dat badiului guriță,
Gură dulce ce 'i-am dat
Poate trăi ne 'nsurat!...

Din Șaroșul-unguresc

culese de Veronica Bogdan, fiică de econ.

Spune-ți bade maică-ta
Să-și mai astupe gura,
Să nu me grăească 'n sat
Că pe tin' te-am fermecat,
Când aș sta a fermeca
Nu fermec viță de-a ta,
Că-s frumoasă sprâncenată
Fermec viță lăudată,
Și-s ușoară, și-s nălțuță
N'am să-ți fiu ție drăguță!

Bade ce năcaz te ține
De nu vii seara la mine,
Mă ține mare năcaz
Că la gard n'aveți pãrlaz!

Mândru-ți badea și fălos
Nebunia 'l pune jos,
Mândru-ți badea și se ține
Dar' prostia 'l pune bine.

Mai departe muierile văduve Ana I. Astanasie Simedru și Sânzuiana Mihăilă au deschis o colectă în bani și bucate cu scopul ca din suma ce se va aduna să se plătească tot liturgiile pentru mult iubiiții nostri conducători.

La noi în comună avem obiceiul că în sărbătorile bisericesti, în care nu e oprit lucrul, plătesc oamenii la preot de slugește sfânta liturgie sau pentru morți, sau pentru ferirea poporului de nenorociri. În anul acesta plătesc de slugește numai pentru iubiiții nostri martiri!

Însuflețirea în popor e de nedescris.

Mult prețuita noastră „Foia Poporului” o privim ca pe o Evanghelie națională. Toți câți știu cetă, o cetesc cu mare grijă și plăcere, eară cei-ce nu știu cetă o ascultă cu nesăț; și toți câți cetim și câți ascultăm, ne îndulcim și ne hrănim sufletește și naționalicește din izorul învățăturilor ce binevoiiți a ne da prin mult prețuita noastră foaie.

Trăească conducătorii și luminătorii poporului român! Trăească națiunea română! Trăească frații nostri latini! Trăească frații nostri Slovaci și Sârbi! Trăească dreptatea și egalitatea!

Rămânem ai D-voastre cu toată cinstea:

Ioan Mocarie, abonent,

Nicolae Barb I. George și fratele seu Ioan Barb, abonenti.

CRONICĂ.

Frumos simțământ național. Din *M.-Frata* ni-se scriu frumoase lucruri, cari ne arată cum de frumos crește simțământul național la poporul nostru. Eată câteva: Băieții și fetele pe întrecute poartă tricolor românesc, ceia în pălării și pe p.epturi, cesteia în p.e. Într'o zi un gendarm a întâlnit pe un băiat de 12 ani cu tricolor pe piept. 'L-a întrebat de ce-l poartă? Băiatul a răspuns cu curagiu că așa-i place, că așa-i el mai frumos, că și curcubeul e ca panglica de pe pieptul lui. Gendarmul 'l-a întrebat nu cumva învățătorul îl îndeamnă se-l poarte? Băiatul a răspuns că nu, ci curcubeul de pe cer 'l-a învățat se-l poarte și se-l iubească pe acel tricolor! Gendarmul 'l-a amenințat că-l împușcă de nu-l ia jos, băiatul nu s'a speriat și gendarmul s'a dus rușinat mai departe și uimit de curagiul național al unui copil așa de tiner. — O fetiță purtând tricolor în p.e. a întâlnit pe niște fete de Ungur, care 'i-l-au cerut că-i dau bani pentru el, ea a răspuns: n'aveți voi atâtia bani cât să-mi puteți răscumpăra această panglică; mergeți dacă vreți și vă cumpărați dela negustorul din sat, că are, eu p'a mea n'o dau! — Un om intrând în prăvălia și cărcăma Jidanului, 'l-a ocărit un Român că de ce nu merge în ceea a Românului? El a răspuns prost: „N'o să mă duc să fac domn pe acela, al cărui nici tată-seu n'a fost domn!” — Așa? și s'a lăsat prin sat ce-a vorbit omul, și toți se feriau de el ca de un ciumat, cât bietul ră-tăcit umblă acum cu căciula în mână pe la cunoscuți cerându-le iertare pentru verba cea proastă, dar' se-l socotească ear' om ca pe toți oamenii.

Concert de plugari. Din *Mercina* ni-se scrie, că corul plugarilor gr.-cat. de-acolo, a dat în Dumineca Farișeului și vameșului, în *Comoriște* un concert, și că au fost foarte bine primiți de dl preot *Dabici* și poporeniile sei. — Au avut un venit curat de vr'o 60 fl. Dar' s'au petrecut și lucruri neplăcute. Dl preot gr.-cat. n'a voit nici măcar să meargă la concert, ca-și-cum n'ar fi fost concert ro-

mănesc, ear' învățătorul seu a făcut încercarea de-a zădărnici chiar concertul. Bine însă că n'au isbutit. De altfel coriștii s'au întors acasă mulțumiți și au fost însoții cu trăsuri până la *Cacova*, de frații lor din *Comoriște*.

S'a făcut de ris. Din *Curte* (în *Bănat*) ni-se scrie, ca dl învățător de-acolo *Ioan S. Caba* a adunat pe 22 Ian. poporul la o înființare în școală, pentru a pune la cale înființarea unei „*Insoțiri de înmormântare*”. Sfătuirea s'a sfârșit nu tocmai hotărâtă fiind a înființarea însoțirea, dar' e nădejde că în curând se va pute totuși. Notarul de-acolo însă, un anumit *Ludovic Bechr*, frica lui că adunarea a fost ținută cu ceva scop „*revoluționar*”, și haid iute după gendarmi să iee la întrebare pe primejdiosul dascăl valah! În ziua următoare era o comisie gata la primărie. Învățătorul *Caba* a fost chemat de față, și el, nevinovat, li-a spus că a adunat poporul pentru înființarea unei însoțiri de înmormântare. Gendarmii au rămas și ei rușinați că de ce au luat la întrebare pe acest bun învățător, și n'au voit să serie protocolul, ci s'au dus în treabă-le. Ear' notarul s'a făcut de ris, spăriindu-se de o adunare nevinovată a poporului. Bunii Români din *Curte*, să meargă înainte cu frumoasa pornire, și să întemeieze însoțirea de înmormântare, căci când o vor avea, numai atunci vor vedea ce bine 'și-au făcut ei înșiși loruși!

'La omorît rachiul. Din *Băișoara* ni-se scrie, că un om de-acolo venind spre casă dela *Muerău*, a înopțat pe drum. În *Filea-de-sus* s'a oprit să se încălzească puțin. A intrat spre acest scop la jupân *Hersel* și a dat-o pe sorbit de țuică. A plecat apoi bine „*încălzit*”. Pe drum a amețit rău. A pierdut calea. A luat-o peste câmpuri, și a căzut dela o vreme în omăt. La trei zile 'l-au aflat mort.

Cei cumiți să primească dela noi, din acest privilegiu, un sfat: *Nici-odată plecând la drum să nu se „încălzească” cu rachie*. Rachia încălzește stomacul întocmai ca focul de paie soba, dar' de loc se răcește și încă îl lasă mai rece ca mai înainte, și primejdia e mare. Cine tocmai vrea să „guste” ceva de drum, să iee mai bine un pahar de vin, care să încălzește în stomac și e de o căldură neasemnat mai trainică și folositoare, ca a urgisitului de rachiul.

Cor nou plugăresc. În *Bocșig* (comit. *Aradului*) dl *Nicolae Papp*, teolog abs., în urma zelului seu neobosit în timp abia de 5 săptămâni a isbutit a instrua 44 tineri și 6 fetițe, într'un cor vocal bisericesc. Corul a cântat pentru întâia-ora cu succes destul de bun în ziua Nașterii Domnului, prin ce au făcut sărbătorile Crăciunului să le petrecem plini de o adevărată bucurie și mândrie națională creștinească. — Ear' în ziua de 21 Ianuarie st. v. (*Sâmbătă*), noul cor a dat un concert împreunat cu joc în sala școlii de învățământ, care a reușit strălucit, umplând inimile celor de față de bucurie.

Venitul curat a fost 20 fl. v. a., care sumă s'a dăruit pentru înființarea unui „fond” pentru cor. — Felicităm pe noul și zelosul conducător și bravii coriști gr.-or. rom.

Știri din Șicuți. Primim următoarele: În 4 Februarie am avut și noi în comună întâia cetire despre venitele și cheltuielile satului de când ni-am ales membri noi în comitetul comunal.

S'au cetit socotelile de pe anul 1893, purtate de cassarul comunal *Simion Suciu* și

notarul *Ion Mera*, dar' scrise în limba maghiară! Aceasta a scârbit rău pe toți membrii din comitet, precum și pe alți săteni care au participat la cetit.

După-ce s'a gătat cu cetitul, îndată s'a sculat falnicul protopop din satul nostru dl *Ciril Deac* și prin o vorbire bărbătească a protestat și a respins subscrierea socotelilor și cu d-lui și ceilalți membri până atunci, până când nu va fi întocmită socoteala în limba română. Satul nostru este limpede românesc, socotelile s'au purtat până acuma românește, și așa vrem să se poarte și mai departe! Mulțumim dlui protopop pentru pășirea sa românească, întru apărarea limbii noastre!

— Din toamna anului trecut avem și noi un cor bisericesc, vrednicia e a domnului învățător *Gavriil Botârlă*, care s'a ostenit a învăța pe mai mulți locuitori și locuitoare ai comunei noastre, sfintele cântări bisericesti. Să trăească bravul învățător, ca și mai departe, să ne poată învăța și lumina.

— Altă noutate e, că la noi pătimește rău copiii de morbul anghina (*grumăzarea*), au și murit până acuma peste 20 de copii, ba și un fecior și o fată mare.

Gavriil Someșian, econom.

Un răspuns. Din *B.-Comloș* primim următoarele șire: Onorabilă Redacție! La corespondența apărută în Nr. 4 al „*Foii Poporului*”, vă rog a da loc, în interesul adevărului, următorului răspuns: Având eu știre, că cu conducerea deputațiunii la *Seghedin*, s'a însărcinat dl *Georgiu Balan*, paroch, nu puteam să mai iau și eu tot — *conducerea*. Că ce ținută am avut eu cu acest privilegiu mă provoc chiar la bătrânul *Toma Chiroiu*, *Vichente Grosorean* și alții, cari nu prea aveau încredere a pleca cu — *Andrieu Balan*, care, durere e naționalist, numai când are de ce fi! Eată o întâmplare, spre adevăritarea vorbelor mele: În anul trecut venind în *B.-Comloș* dl *Dr. Stefan Petrovici* dela *Lugoș*, corul nostru vocal 'l-a gătit o serenadă. Am pus deci toate la cale, am conchemat corul, și deosebit și pe *Andrieu Balan*, deși nu e corist, dar' are băiat și rudeni în cor.

Ce dureros a fost pentru fiecare Român, când *Andrieu Balan*, *George Balan Seneca* și alți membri din familia *Balan*, în frunte cu învățătorul *Nicolae Popoviciu*, nu numai că n'au voit să iee parte, dar' au conlucrat din răspuțeri pentru zădărnicierea serenadei! Neisbutind însă m'au pîrît la prefectură, că am ținut serenadă și vorbire „*afițătoare*” unui agitator primejdios ca dl *Dr. Petroviciu*! Urmarea a fost pedepsirea mea cu 20 fl., și spese de proces, pentru-că eu, spre a nu primejdiu statutele corului, am luat toată răspunderea asupra mea. Că are dar' drept acest *Balan* a scrie despre mine că nu-s bun Român răspundă ori-care cetitor. Al on. redacțiunii stimător

Iuliu Vuia.

Îndreptare. În Nr. 4 al „*Foii Poporului*” a eșit o știre despre „*Călușerii*” din *Sângeorgiu-român*. Pentru îndreptarea acestei știri adaug următoarele: „*Călușerul*”, „*Romanul*” și „*Bătuta*” 'l-au jucat 14 tineri și nu patru. Toți au fost îmbrăcați la fel în frumosul costum călușeresc: brăne roși peste umeri, brăne albastre peste mijloc, opinci, ciorapi, dantele, zurgălauă, toți la fel. Prima-dată 'l-au jucat în sala școlii, unde au fost față numai aceia, cari au ajutat la cumpărarea brânelor. A doua-ora 'l-au jucat în piață, unde erau așteptați cu nerăbdare, de publicul din loc și giur.

Privitorii au rămas încântați. Vă rog să împărtășiți și pe această cale mulțumitele mele tuturor acolora, cari ni-au dat binevoitorul sprigin la procurarea costumelor; stimabilelor doamne, cari au lucrat aceste costume precum și următorilor 14 călușeri: 1. vătaful Ioan Morariu, 2. Niculai Georgeș. 3. Alexandru Al. George, 4. Alexandru Ruști, 5. Ioan Ruști, 6. Maxim Niculai, 7. Maxim Flore. 8. Silivan Buia, 9. Alexandru Strugariu, 10. Dănilă Ciocan, 11. Pantilimon Capra, 12. Toader Nițu, 13. Grigore Șorecău, 14. Pantilimon Pop.

Sângeorgiul-român, 4 Februarie 1895.

Drnd Octaviu Utalea, cand. de avocat.

Nu vă jucați cu arma! Din *Dor-gloș* ni-se scrie, că acolo un băiat ca de vr'o 15 ani, intrând în străjărie, a cerut la un străjar o țigară. Acesta i-a spus că n'are. Băiatul a luat o pușcă din cuiu și în glumă a amenințat pe plăieș, pentru-că nu-i dă. Acesta i-a spus să nu se joace cu pușca că e plină și a voit să o iee dela el, dar' băiatul nu voia să o dee, zicând că nu-i nimic în ea, și cum, cum nu, trăgând și unul și altul de armă, s'a descărcat în umărul feciorașului și în câteva ciasuri a fost mort. Eată unde duce prostia de a te juca cu arma!

Preot ori pandur? Din *B.-Com-loșiu* primim următoarele șire: Dle redactor! Joi în 19 a. l. c. seara, coriștii din comuna noastră s'au adunat ca să învețe de ale corului, până a se aduna cu toții din coriști, ca să le treacă din timp au cântat cântarea lui Lucaciu, și minune, dl capelan Mihai Pécățan s'a băgat în sala coriștilor și cu cuvinte aspre muștră pe acea grupă de coriști cari au cântat, zicând: că slobod vă este vouă să cântați a lui Lucaciu? Ia acea coriștii au stat uimiți uitându-se la el, căci cugetau că poate fi altul îmbrăcat în revereandă, dar' s'au încredințat că era însuși capelanul nostru, om tânăr și cu clasă. Am să spun că dintre coriștii cari au cântat cântarea lui Lucaciu au fost și la Seghedin, și în tot drumul până acolo și înapoi au cântat cântarea lui Lucaciu, ba ce e mai mult, până și chiar în oraș ziua la ameazi într'o ospetarie au cântat această cântare, și nime nu i-a oprit, dar' aci acasă un preot care mănca prescură românească cutează a opri, slab preot, ar fi bun de un pandur polițienesc.

Un corist.

— Din parte-ne numai atâta adaugem, că rău face dl capelan Pécățan dacă încearcă a opri o cântare care nu e oprită, nici de Unguri. De ce adevăd să n'o cânte oamenii în casa lor? Prea ești fricos, dle capelan! Ne bucurăm însă văzând că nu așa e și poporul de sub „păstorirea“ d-tale!

Un preot scăpătat. Din *Runcșor* ni-se scrie, că preotul de-acolo Ioan Iacob, și-a uitat aproape de tot de chemarea sa duhovnicească. Nu se îngrijește de averea bisericii de loc. De află scădere în loc de creștere nu zice nimic, ci pune numeri pe hârtie, ca să fie bine. Sinod și Comitet parochial de mai mulți ani nu ține. Pe oameni îi injură urt. Pe dascălul seu îl ocărăște pentru-că cetește „Tribuna“, care, zice Sf. Sa, că e — mincinoasă! Contra plătirii învățătorului cu 300 fl. cât prescrie legea, el a făcut plânsoare la mai marii civili, zicând că-i prea mult, că o să rămână el dascăl și cu mai puțin. Și altele. Ne-am bucura înțelegând de îndreptarea acestui preot-scăpătat!

Pretenie neromânească. Din *Heria* ne scrie un plugar, că dl preot de-acolo, *Laurențiu Tarca* prea s'ar fi împrietenind cu Ungurii, petrecându-și numai cu ei, ear' de luminarea poporului păsându-i prea puțin. Are două foi românești, dar' nu spune nimic oamenilor din ele, ci poporul setos de-a mai ști câte ceva, trebuie să se adune la un țeran de-acolo, care are „*Foaia Poporului*“ și la învățător să le povestească ce mai spun novelele. Nădejduim că răul de care ni-se scrie, va fi îndreptat și vom pute vesti în curând și bine despre dl preot Tarca.

Mort sub omăt. Din *Lechintioara* ni-se scrie, că un biet Țigan din Ulicașul-mare fiind trimis în 24 Ian. la postă la Riciu după ceva scrisori, când a venit înapoi spre casă, l-a apucat o furtună groaznică pe hotarul Ulieșului, roscolind zăpada și trântindu-l în omăt, unde a fost îngropat de tot și la două zile a fost aflat mort.

Cununie. *Isidor Suceava*, teolog absolut și *Ana Posmușan* își vestesc cununia lor care se va sërba în 17 Februarie st. n. 1895 la 3 ore p. m. în biserica gr.-cat. din Ragla.

Zăpadă mare. Din *Porcurea* ni-se scrie, că în 21 și 22 Ian. a căzut acolo o zăpadă foarte mare. La șes e zăpada de câte 2 metri de groasă, la deal și de trei. Vitele la apă pot eși numai făcându-li-se cărare cu lopețile. E teamă că la topire, de va și ploua nițel, are să fie adevărat potop.

Convenire socială și joc dă tinerimea meseriașilor români din Arad, la 16 Febr. n. 1895 în sala „*Krispu*“. Începutul la 8 ore seara. Pentru comitet: *Ioan Crăciun* și *Petru Truța*.

Mulțumită. Biserica gr.-ort. din *Porumbacul-superior*, a primit de un timp încoace mai multe daruri frumoase, cari merită a fi date publicității. Anume în 6 Ian. a. c. proprietariul *George Popeanos* cu fiul seu *Nicolae* au dăruit pe seama sf. noastre biserici „*Mineele*“ procurate din București în sumă de 90 fl. v. a. În anul trecut a dăruit pe seama bisericii noastre proprietarul *Gavrilă Popeanos* un rînd frumos de veșminte bisericesti negre în sumă de 25 fl. v. a. — Tot în anul trecut *Iosif Solomon* a dăruit 40 fl. v. a. drept fundațiune pentru cumpărarea unui clopot mare la biserică, — și *Simion Pușcașu* din Glimboaca dimpreună cu *Ioan Popeanos*, *Luca Popeanos* și *Nicolae Strava* din *Porumbacul-sup.* au cumpărat un epatrafir frumos pentru sf. noastră binerică. — Pentru aceste fapte a lor vrednice de toată lauda li-se aduce și pe această cale cea mai frumoasă mulțumită Porumb.-sup., 8,20 Ian, 1895. *Nicolau Solomon* preot gr. ort.

Decorație. Din *Budincz* ni-se scrie, că ziua de 23 Ian. a fost pentru poporul de-acolo o zi de sərbătoare, atunci fiind decorat (împodobit, cinstit) preotul *Georgiu Petrovici* cu crucea de aur și coroană, din partea Maiestății Sale Împăratului-Rege, pentru-că a slugit 57 de ani ca preot.

Înștiințare. Cel-ce ar ave încă numerii 1—27 din „*Foaia Poporului*“ de pe anul I. (1893) și ar fi aplicat a-i vinde, să binevoească a ne înștiința căci un cetitor i-ar cumpăra.

R Î S.

Dascălul Chirițoie le spune băieților care sînt cele patru părți ale lumii: Răsărit, Apus, Miază-Zi și Miază-Noapte. În ziua următoare ia pe un băiat, îl întoarce cu fața către Miază-Noapte și-l întreabă:

— Spune-mi tu acum ce ai în fața ta?

— În fața mea am pe vecinul Hoandrea!...

POSTA REDACȚIEI.

D-sale P. S. în *Lechintioara*. Poesia trimisă nu o putem publica. O am timis însă la Seghedin. Știrea am folosit-o. Mulțumim. Cele populare însă au fost prea slăbuțe.

Dlui I. V. în *Poiana*. »Cojocul blăstemat« îl au toți studenții în »notes«-ele lor. În foaie nu are loc, descriind o scenă imorală.

D-sale A. C. în *Șilindia*. Bine că-i bine. Să se publice nu are înțeles. Posta își împlinește numai datorința servindu-vă regulat.

D-sale G. Ș. în *Parcz*. Astfel de sfaturi nu putem da. Ce direcție vei afla, încă știe numai Dumnezeu. E plin și pe acolo.

D-sale Pavel Almăjan în *Petrovoselo*. Nu se poate. Ar trage după sine proces de presă.

D-sale Petruț Breznican în *Hunedoara*. Vom folosi din ele. Trimite însă mai puține deodată, și pe ales.

D-sale Eremia Bojin în I. »*Legea comunală*« o vei afla numai »tare pe gramatică« scrisă, numai în foaie ese așa ușor tradusă. Poesiile cele trimise nu le putem publica. Despre ori-ce cărți întreabă la »*Librăria Institutului Tipografic*«.

D-sale I. Munt. în *Oieșdia*. E scrisă rău, că n'am putut-o ceti. Nu se poate publica.

Dlui A. Popa în *Porcurea*. Da, se mai primesc. Adună și trimite-i încoace. Din poezii vom folosi ceva.

D-sale Ioan Corbu în *Cluj*. Propunerea D-Tale e bună. Ne-am fost gândit chiar așa ceva. Vom și ține seamă de ea. De publicat însă nu se poate. Atunci îi strici tot farmecul lucrului.

D-sale Axente Anca, Inv. în *Galda*. Nu-ți rămâne decât să te supui; toți plătim dare de cap și de venit. Poți numai cerceta să nu-ți se iec prea mult.

Dlui I. R. în S. M. Nu-s de publicat.

D-sale Nistor Cănda în *Gornădie*. Numărul îl vei fi primit până acum. Cum e în România? Ca și la noi: Bine pentru omul harnic, rău pentru cel lenes și prăpădit. Câte biserici sînt în București? Multe, mai multe ca zile într'un an.

D-sale Teodor Pupăza în *Telciu*. Adresează-te prin o scrisoare »Comitetului Reuniunii române de agricultură« din Sibiu, și vei primi.

D-sale Pavel Negru în *Toracul-mare*. Nici D-Ta nu tăgăduiești că ispravă s'a făcut; nici nu ești nemulțumit cu ce s'a făcut. De ce dar' voești să scazi din prețul vredniciei prin scoaterea la iveală că nu numai în 5 săptămâni, ci în mai multe s'a ajuns unde s'a ajuns. Bucură-te mai bine și D-Ta, că s'a ajuns, și nu umbra să scoți aci la iveală și să-l înalți pe dascălul dela școala — *ungurească*!...

D-ale Teodor Anghel în *Ticvanul-mic*. Adresează-te la ori-ce tipografie, fie a ori-cui, căci fiecare îți tipărește pentru bani și pe răspunderea D-Tale, aceea ce dorești.

Dlui Ioan Oprean în *Cunța*. Mulțumim pentru știrea despre trebile din Călnic. Cât pentru cea din *Cunța*, D-Ta prea trăești în mare dușmănie cu conducătorii de acum ai poporului de acolo, și cerci să le afi chițibușuri. Ear' ce e mai trist e, că în dorul D-Tale de a le face câte una, nu alegi mijloacele. Contra învățătorului te plângi nu într'alt loc, ci chiar la ministrul unguresc, căci Doamne, »bun« e, și ceri intervenirea lui. Așa ne scriai mai acum un an. Contra preotului pe la toți Ungurii ce au în mână puterea de a chinui. Ce-ți pasă D-Tale că și D-Ta ești Român, ba ai fost chiar preot român?! Acum ear' te plângi contra lor și ameninți cu refugiu la străini, de nu-ți se face pe voe! Poștește. Dar' noi vedem că în *Cunța* se fac și frumoase lucruri, ca concertul din urmă, spre pildă.

Pentru redacție și editură răspunzător: **Ioan Ciocan.**

Proprietar: **T. Liviu Albini.**

LOTERIE.

Tragerea din 9 Februarie n.

Timișoara: 10 2 78 60 7
 Viena: 9 85 36 29 51

Tragerea din 13 Februarie n.

Brünn: 58 26 29 33 80

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

A doua edițiune
 din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brode,

president al „Reuniunii române de agricultură din
 comitatul Sibiiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

ba chiar

numai din

muturilor,

poftesc, ca c

„Institutul Tipografic“ în
 Sibiiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCA CIU.

În mărime de 38x28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

„CONFERENCEI NAȚIONALE“.

În mărime 33x50 cm.

Cu preț de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
 postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

„BRĂDEȚUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORLAT.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „BRĂDEȚUL“,
 societate pe acții se invită conform §-lui 19 din statutele societății la

I-a adunare generală ordinară

care se va ține în Orlat, la 17 Martie 1895 st. n. după amiază la 2 oare în edificiul
 școlii, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul general al direcțiunii despre starea întreprinderii dela înființare și până în 31 Decembrie 1894 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Deciziunea asupra compturilor din I. period de gestiune (1893/94) și asupra împărțirii profitului curat.
4. Fixarea mărcilor de prezență pe anul viitor și statorirea remunerării oficialilor societății.
5. Alegerea direcțiunii, respective a oficialilor și a comitetului de supraveghere pe timp de 3 ani.
6. Deciziune cu privire la modificarea §-lor 6, 29, și 49 din statute, eventual și a altor §-i.
7. Deciziune cu privire la o nouă emisiune de 400 de acții à 25 fl.
8. Deschiderea unei sau mai multor agenturi.
9. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.

Domnii acționari, care în sensul §. 21 din statutele societății, doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenți sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 17 Martie a. c. st. n. înainte de amiază.

Orlat, în 9 Februarie 1895.

Direcțiunea.

Incheierea socotelilor pe prima perioadă de gestiune 1893—1894.

Contul bilanțului cu finea anului 1894.

Active:				Pasive:			
	cor.	fil.		cor.	fil.	cor.	fil.
Cassa în număr			1165	80	Capital social		5000
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți			37858	27	Depuneri	33734	29
Cambii escomptate			1262	—	Fondul de rezervă	218	99
Anticipațiuni			40	—	Interese transitoare pe 1895		766
Mobilier	400	—			Profit curat		1366
10% amortisare	40	—	360	—			
Spese de fondare	500	—	400	—			
20% amortisare	100	—					
			41086	07			41086
							07

Contul profitului și perderilor cu finea anului 1894.

Eșite:				Venite:			
	cor.	fil.		cor.	fil.	cor.	fil.
Interese pentru depuneri	1173	76			2192	24	
Spese administrative	116	68			Interese de întârziere	13	09
10% contribuție după interes la depuneri etc.	82	74			Provisiuni	580	86
10% amortisare dela mobilier	40	—			Competențe	93	30
20% amortisare dela speșele de fondare	100	—	1513	18			
Profit curat			1366	31			
			2879	49			2879
							49

Orlat, în 31 Decembrie 1894.

Alexandru Dregan m. p.,
 președinte.

Ioan Manta m. p.,
 membru în dir.

Ludovic Pesamosca m. p.,
 comptabil și cassar.

Dionisiu Aaronu m. p.,
 membru în direcțiune.

Romul Simu m. p.,
 secretar-controlor.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orlat, în 9 Februarie 1895.

Ioachim Muntean m. p.,
 președinte.

Ioan Ivan m. p.,
 membru al cons. de insp.

Ilie Măcellariu m. p.,
 membru al cons. de insp.

Institut Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1895.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1895. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile noue și vechi. — Scara timbrilor. Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — Văduvele, de Delavrancea. — Motul și Domnul, de Ioan Vesa, învătător. — *Economic*: Ceva despre stăpînire omidelor; Sirop de smeură și de cireșe. — *Poesii*: Cu flori cu ramuri verzi, (Dedicatie martirilor nostri) de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. — *Partea hașlie*: Oala cu lapte; Anecdote; Răspuns încurcat; Ghicitori. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cu trimiterea pe poștă 23 cr.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dilor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuie în sfîrșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile mului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rînd traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimintele nu are însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcămîntei, a traiului economic, felurite îndrumări economice casei, vor fi tratate cu multă grije.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindenea unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apărea de 2-ori pe lună adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țările Uniunii-Latine: fr. 24.

Vînzarea cu numărul: coroane 1.10 (Austro-Ungaria), franci 1.10 (terile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. ȘEFTEA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 22—30

Cel mai gustos, unicul sănătos și totodată | Unicul sănătos surrogat pentru deșeurile de cafea, recel
cel mai ieftin adăos la bonbe de cafea este. | mandat de modică pentru francezi, ceapă și bolnavi este

KATHREINER

CAFE DE ORZ KNEIPP.

Cel mai curat produs natural
în grăunți întregi.
Falsificarea prin amestecături
decît dară imposibilă.

În fiecare loc de căpătut: $\frac{1}{2}$ Kilo cu 25 cr.

SANĂTATE, PUTERE,
„KATHREINER“
ADUCE
VALUL
DIPLOM DE ONOARE
1891-1894
3 MEDALIE DE AUR
Dare de seamă! Sunt de cerut și
de primit numai pachete originale
cu numele
„Kathreiner“

MARCA DE TUTEA

[2] 2—12

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN.

Împrumutul economic.

Ajutorarea economilor și peste tot a neguțătorilor și industriașilor prin împrumut din cele mai vechi timpuri s'a adevărit ca o binefacere, prin care s'a dat înaintarea în ramurile economice. Au fost foarte numeroși aceia, care a adevărit cât de mult poate ridica împrumutul atât pe singuratici cât și pe popoare în bună-stare, și ca recoltele pot mulțumi foarte mult creditorilor. Mai în anii din urmă începură a se aminti și unele împedecăminte ba chiar niște necazuri grele cari se nasc numai din lărgirea prea mare a împrumuturilor, și se arată unele semne cari poftesc, ca creditele să fie mai restrânse. Împrumuturile peste tot pot fi folositoare, dar' pot fi și stricacioase.

Împrumutul este foarte folositor pentru omul care știe să-l întrebuițeze, și este ruinător, pentru acela care nu-l știe întrebuița. Ca o regulă putem zice, că în economie împrumutul este folositor atunci, când acela corăspunde deplin cu faptele economiei, adecă când acela se întrebuițează așa, încât să putință împrumutătorului ca fără greutate să-l poată răsplăti; — deci temeiul împrumutului se razimă pe două împregiurări, în folosirea înțeleaptă și în plățirea regulată. Tot împrumutul care este lipsit de aceste cerințe este păgubitor, ba chiar stricacios, care ori mai iute ori mai târziu va aduce cu sine ruina și stricaciunea împrumutătorului.

Din aceste două reguli se nasc apoi toate celelalte cari sunt niște ramuri laterale, dar' isvorec din împrumut.

Prima cerință este, că împrumut: nu se poate întrebuița în cerințele de consum, adecă că vom lua bani pe usură, apoi vom be și mânca, aceasta este o faptă păgubitoare, atât pentru cel-ce dă cât mai ales pentru cel-ce ia împrumut. Împrumut de consum este și acela care îl dau neguțătorii din bolte: fărină, carne, sare, zahar, sau credite din crășme și neguțătorii de vestminte. Aceste împrumuturi sau credite numai în casuri mai grele ar putea avè drept ca să fie, așa în casuri de boale; — dar' cine în zile bune nu adună pentru zile grele, acela nu este vrednic de credit, ci numai de milă sau elemosină.

Adevărat împrumut sau credit numai în acele casuri poate fi vorbă, când acela să ie pentru-ca economul și prin dînsul să-și sporească sau îmbunătățească starea materială, adecă cu anumit scop de a da înaintare în agrii sau profesiunea sa.

Prin urmare fiecare om înainte de a lua împrumut trebuie să fie curat cu acea împregiurare, oare fi va dînsul în

stare a învîrți așa banul, încât acela să aducă usura ce trebuie să o plătească împrumutătorului, căci dacă banul împrumutat nu aduce nici procentul (usura) ce o plătește dînsul în bancă, atunci este păgubit.

Mai ales nu se ia această împregiurare sub judecată serioasă din partea poporului nostru, atunci când cumpără averi mai mărunte, când nu este în proporție averea cu prețul, adecă adese-ori se dă mai mult pentru dînsule decât venit curat pot aduce. Aici mai mult este ridicat prețul prin concurență sau cercare deasă, încât averi mai mărunte, poate cumpăra și omul cel mai sărac, deci prețul îl hotărăște trebuința și cerința. Această concurență nici că se poate împedeca, dar' e de totului rău, când această lăcomie duce cu sine averea mai multă, neputându-se plăti banii împrumutați.

Pentru economii agricultori, împrumutul așa este mai folositor pe lângă întrebuițarea bună, dacă timpul replătirii este așa combinat, încât să răspundă deplin plățirea ratelor cu venitele economului, adecă să poată plăti când are venite.

În economia câmpului, capitalul împrumutat are două meniri mai însemnate. Când se folosește cumpărând avere nemiscătoare, și când se întrebuițează pentru a face mai roditor pământul prin cumpărare de vite, mașine, sau plantarea cu pomi și arbori. În aceste casuri împrumutul nici nu se dă numai pe garanța personală, adecă încredere în cel-ce împrumută, ci se dă mai mult pe avere, banii întabulându-se pe dînsa se și zice împrumut ipotecar, acest împrumut din natură să dă pe mai lung timp, adecă replătirea în rate este împreună de o vreme mai îndelungată. Timpul cel mai acomodat în care economul poate să plătească ratele, este condiționat dela ramurile cu cari se ocupă sau să îndatinează în lucrare economul, de regulă agricultorii după secere pot plăti cu mai multă înlesnire. Dar' sunt anumite timpuri peste tot anul în care are economul cel bun sezon sau vreme pentru venite, d. e.: oieșii după fătarea oilor, din miei, lână și lapte, cultivătorii de poame, de legume coala când e vara mai frumoasă și toamna, cei-ce cresc și țin porci iarna și primăvara, tot asemenea și economii cari adună nutrețuri de vânzare. Cu un cuvânt economul cel bun așa trebuie să-și tocmească trebile în averea sa, că încât se poate să aibă venite în toate lunile din an, ca alți dirigători sau ca băieșii cei buni, cari secără după zicala lor de: „12-ori în an“.

În economie creditul sau împrumutul poate fi foarte folositor, dacă împrumutătorul se află la datorința sa, încât știe învîrți și juca banul.

Mai în zilele trecute s'a scris față de băncile noastre de împrumut, niște imputări foarte grele, fără-ca imputătorul

se fi arătat care ar fi institutul acela de credit, prin care să lucre la ruina poporului dela sate.

Noi așa știm, că dimpreună cu poporul am obosit un șir lung de ani ca să putem sta în ajutorarea sătenilor cu împrumut ușor, ca pe popor să-l scutim din ghiarele cămătarilor. De altă parte ca pe încet prin economii harnici să putem redobândi pământul pierdut. Împrumutul în mâni bune este o binecuvântare. În mâna barbierului briciul este pâne, în mâna copiilor ucidere, dar' pentru aceea nu se pot oprî briciurile. În lucrările de împrumut și economie, plângerile nu ajută, fiecare trebuie să fie chibzuitor să lucre.

După părerea tuturor celor pricepuți nu este institutul de împrumut de vină, când vine cel cu lipsele a împrumuta paralele, banii de când este om pe pământ, s'au tot împrumutat, chiar biblia ne spune în istoria cu Tobia despre Raguil din Rages, care împrumuta dela Tobia bătânul bani, — așa împrumutul nu este numai de ieri.

Conducătorii nostri în buna credință lucra, și au lucrat când pentru lipsele poporului au întemeiat institute de împrumut, însă a cui este vina că poporul nostru nu este destul de copt în mintea sa, pentru a ști folosi împrumuturile? Dacă totuși se întemplă câte un abus undeva, lucru tare natural, că trebuie le-cuit; dar' nu e vina soarelui, că luna este mai palidă. Dacă privitorul vede pată și rană arete-o lumii; dar' nu verse întunec în lumina zilei peste soare.

Fiindcă este lipsă arzătoare ca economul să știe întrebuița împrumutul ridicat dela institutele de credit, ar fi foarte de dorit, ca institutele noastre de împrumut peste tot să dea deodată cu banii și anumite povețe poporului printr'o broșuriță de câteva pagini cum să nisească plugarul și industriașul a folosi cu mai bun spor banii împrumutați.

Este mai departe de dorit, ca institutele noastre de credit, după-cum unele au și făcut, în fiecare comună să aibă oameni de încredere, așa încât numai acelor economii industriași și neguțători să împrumute, despre care se știe că sunt sîrguincioși, cu purtare bună și muncitori de seamă. Până când preotul, învățătorul sau alți inteligenți nu vor da în scris cel puțin două vorbe „se poate“, până atunci institutele noastre nici la un cas să nu dea împrumutul. Fie plugarul sau țeranul și sărac, dacă este cunoscut ca om silitor, ca sătean treaz și muncitor bun, acelaia da, 'i-se poate da împrumut să-și cumpere casă și moșie, că sîrguincia lui va plăti datoria și dînsul va rămâne cu casă și avere. Asemenea casuri avem de altcum multe, când prin împrumut a ajuns economul la moșie, car cu boi și zidiri bune. Unora ca acestora împru-

mutul este tata și mama, care îi face cu vatră, vacă, plug și boi.

Mulți boi schinderi au ajuns a avea soț, de când s'au format băncile noastre române, multe moșii au scăpat din unghiile celor Jidani, multe jugere de pământ s'au recâștigat.

Fiecare econom numai atunci se împrumute bani, când îi poate așeza în moșie sau când este deplin asigurat că în negoțul ce îi va pune va aduce folos. Este un adevărat păcătos acel om contra sa și a familiei sale, când merge și împrumută bani, ca să-și poată lua haine mai măndre pentru sine, nevastă și copii, este un netrebnic acel om, care împrumută banul ca să se fălească prin crâșme că dînsul are credit și omenie la oraș apoi se desmeardă, căci unii ca aceștia vor ajunge pe ulițele satului, nu din vina băncii care le-a dat banul, dar' din vina proprie.

Deci numai împrumutul economic, când se iau banii ca să se cumpere ceva avere, poate fi folositor și numai omul sîrguincios și muncitor este în stare să împrumute bani.

Dacă totuși se întemplantă că împrumută niște leneși, beutori sau prăpădiți, cari n'au pricepere ca să-și folosească paralele, vina nu este a împrumutătorului. În lume D-zeu voește ca toți oamenii să fie buni, dreپți și îndurați, și cine poate învinovăți pe Părintele ceresc dacă sînt o mulțime de oameni stricați și prăpădiți. Avînd omul minte și voe slobodă, poate face cum îi trage capul, cine știe a-și folosi mintea se fericește cine nu acela se prăpădește.

O întrebare foarte însemnată.

Abonentul „Foi Poporului“ din Cheia-Română, I. Bogioca, ne pune întrebarea următoare:

„Dacă cineva are o moșie cu casă și mai multe lanțuri de pământ, din care pe rînd a vîndut, încît lui abia i-a mai rămas 1—2 lanțuri sau poate l-a vîndut chiar tot, însă după aceea moșie este izlaz (loc de pășune) apoi vine vremea să se împărțească izlazul. Cine are drept să capete izlazul, omul care a vîndut pământul, ori acela la care se află pământul? Omul care a vîndut pământul spune, că pământul l-a vîndut; dar' izlazul nu. Nici în contractul de vînzare nu se află scris că ar fi vîndut izlazul, mă rog de răspuns să știu cum zice legea în treaba aceasta“.

Am zis mai sus că întrebarea aceasta e foarte însemnată, deci cred a da o lămurire cu mult mai bună dacă pe scurt voi aminti drepturile și regulile ce se află aduse cu privire la proprietatea de pământ a iobagilor.

Prin legea din 1871 art. 53 s'au statorit anumite reguli cu privire la averea

nemișcătoare, după care s'au întocmit și împărțit proprietatea între nemeși și iobagi, primind cei din urmă pământurile numite urbariale.

Legea amintită, cu regularea pământurilor a încredințat pe judecătorii tribunalelor. Această lege în §. 28 și 39 vorbește despre împărțirea pădurilor și locului de pășunat, însă atât de întunecos, încît s'a dat armă cu două ascuțisuri în mîna nemeșilor într'atîta, încît poporul abia a primit ceva moșie de Doamne-ajută.

În §. 28 se zice: „*că din pădure se nu se capete pentru slujba împlinită după o moșie întreagă mai puțin de două și mai mult de 8 jugere de pădure*“. Mai jos, tot în §-ul acesta, apoi eară zice legea: „*ca se poată da cu scădere și de 2 jugere*“. Tot așa glăsuște și §. 39 despre împărțirea locului menit pentru pășune: „*cel mai puțin patru jugere să fie măsura locului de pășunat*“, dar' se poate și împuțina dacă domnul proprietar n'ar avea destul loc de pășunat din hotarul acelu sat“.

Apoi după-cum s'a făcut legea cu două înțelesuri întocmai așa s'a făcut împărțirea pământului, că bietul popor a primit cât s'a putut, tot măsura cea mai mică iertată prin lege. Atîta încă n'a fost destul, dar' a trebuit să plătească și plătesc și astăzi țeranii noștri niște sume de poveste de mari, ca răscumpărare de pământ sau așa zisă: „remanenție, adică cu cât s'au aflat a avea mai mult pământ, decât li-se cade a avea după slujba împlinită, tebuie să-și răscumpere cu bani.“

Legea și aici cuprinde niște rînduiri bune: „*că pământurile iertuite (stîrpite) de spini și gături începînd din 1820 1 Ianuarie pînă la capătul anului 1859, dacă nu s'a pornit pîră pentru recâștigare pînă în 1859 31 Decembrie sînt a se judeca la popor*“, unde poporul a avut „*regulativum instrumentum*“ despre proprietate, n'are loc remanenția.

Știu casuri pozitive, unde a fost „*regulativum instrumentum*“ cum este »fișcușul« din comitatul Sătmarului, unde este proprietar statul și unde totuși poporul este silit a plăti zeci de mii de florini ca remanenție. Acestea le-am amintit ca niște fapte care e bine a le ierta, „dar' nu ale și uita“.

Acum vine rîndul la răspuns.

De o moșie din comună adese-ori se țin mai multe părțile de pământ din afară, adică din țarină, care în cărțile funduare, cât și în catastru sînt însemnate în coala intravilanului. Aceste pământuri când se vînd așa în părțile trec pe numele cumpărătorului dimpreună cu darea. Despre judecata de întabulare antistia comunală primește copie din diregătorie, după care este îndatorată a întocmi catastrul și darea pe noul proprietar. Aceste părțile de pământ din afară se pot vinde toate fără-ca cumpă-

rătorii să aibă drept la izlaz sau pădurea comună.

Pădurea și izlazul este strîns legat de moșia și casa din comună, care este fonduară, în ce măsură se vinde aceasta, în aceea se împărțește și partea din izlaz, adică locul de pășune și pădure. Dacă cineva vinde jumătate din moșie sau fondul din comună, atunci și drepturile, care se țin de pădure și izlaz sînt vîndute de jumătate, dacă nu se spune apriat în contract că dreptul de izlaz și pădure rămân și mai departe, în stăpînirea vechiului proprietar.

Legea amintită în §. 56 zice: „*Pădurea, locuri cu trestie, pășunatele veninde după pământurile urbariale și deosebite se pot vinde, îndată-ce în cărțile funduare sînt parțelate deosebit. Pînă s'ar întemplantă aceasta, și pînă nu se poate adevări contrarul, acestea sînt a se privi ca aparținătoare intravilanului*“ adică a moșiei din lăuntru comunei.

Așadară dacă despre izlaz și pădure aveți în cărțile funduare parțelare adică întabulare despre izlaze și păduri deosebite, atunci acele se pot vinde deosebit, dacă nu este așa, atunci izlazul și pădurea se țin de moșia din sinul comunei.

Dacă omul de sub întrebare a vîndut toate pământurile din afară, dar' ține moșia din lăuntru, atunci izlazul și pădurea este toată a lui. Dacă a vîndut din această moșie jumătate a treia sau a patra parte, izlazul și pădurea a trecut în cea măsură ori proporție la noul proprietar ori se face amintire în contractul de vînzare ori nu, asta așa urmează din natura averii. Căci foarte apriat e zis în lege cănd se poate vinde izlazul și pădurea deosebit, cănd se află deosebit întabulate și cănd se pot face contracte numai despre dînele. Când nu este așa atunci urmează că aparțin intravilanului și după-cum se împărțește la vînzare acela, această măsură o urmează și pășunatul și pădurea sau alte părți de pămînte comunale sau mai bine zis urbariale.

Economi, meseriași, neguțători și cărturari.

Privind cu luare aminte chiar și în cea mai din urmă comună vedem că oamenii nu se îndeletnicesc toți cu aceleași lucruri; ci unii lucră pământul și țin vite, numindu-se *economi*, alții fac felurite lucruri de trebuință spre pildă: cojocarul, feralul, bărdășul, mésarul, morarul și se numesc *meseriași*, pe alții eară îi vedem cumpărînd marfă mai ieftin și vînzîndu-o mai scump, trăind din câștig și se numesc *neguțători*, cum e cărcîmarul, boltașul ș. a., în sfîrșit vedem de aceia, care trăesc după învățătura lor, adică după carte și se numesc *cărturari*, cum sînt: preotul, învățătorul, notarul ș. a.

Cam așa e împărțită munca pretutindenea, în sate și orașe, în țeara noastră și în alte țeri. Numai la sêlbateci nu e chipul acesta de traiu; ei trăesc din roadele ce le găesc de-a gata pe câmpuri și prin păduri, cum și din animalele sêlbatiche, chiar și mâncându-se unii pe alții. Nu simțesc ei trebuința de a se îmbrăca nici de a-și clădi locuința. De aceea nu poate fi la ei vorba de *economi, măiestri, neguțatori*, și cu atât mai puțin de *cărturari*.

Ceva mai presus de cât sêlbatecii sânt locuitorii țărilor, în care trăesc numai *păstori*, acesti oameni se țin din laptele și carnea turmelor lor și se îmbracă cu peile animalilor și nici ei n'au case, ci locuesc în corturi. Prin urmare nici la ei nu se deosebesc destul de bine cele patru feluri de ocupațiuni (lucrări): *economia, meseriile, neguțatoria* și *starea cărturarilor*. Ele însă sânt vèdite în toate țerile *civilisate*, unde adecă oamenii au locuințe statornice. Și cu cât oamenii din cutare țeară sânt mai cultivați, cu atât ei au în măsură mai mare și mai bine pregătiți tot felul de: *economi, meseriași, neguțatori* și *cărturari*.

Între popoarele *civilisate* se numără și poporul românesc; el încă are *economi* și *cărturari* mulți, dar' *meseriași* și *neguțatori* foarte puțini în asemănare cu numărul seu de milioane.

Dar' sê vorbim pe rînd despre fiecare din aceste stări.

1. Economii.

Milioane dintre noi sânt *economi*, avendu-și aproape toți căsuța și alte clădiri economice, împreună cu curtea, grădina și câteva locuri în câmp, din cari trăesc mai bine ori mai rău de pe o zi pe alta.

Dar' fiindcă din an în an greutatele se înmulțesc, înmulțindu-se și oamenii, ear' puterea de rodire a pământului de asemenea scăzând, este neîncungiurat de lipsă se ne apucăm de o economie mai rațională (mai înțeleaptă).

Pentru a nu îmbrânci sub poverile de tot felul sântem siliți a lucra astfel, ca sê câștigăm din același loc mai mult ca până acum; ceea-ce se poate, luându-ne după poveștele, ce se dau în această foaie, adecă: sêmânând și alte ierburi de nutreț, spre pildă: *trifoiu, luțernă* apoi *napi* ș. a. Mai departe *îmbunătățind soiul vitelor* de astăzi cu alt soi mai de preț, umplându-ne grădinile cu tot felul de *pomi nobili* și *legumi*, cultivând albine și *vermi de mêtasă* ș. a. apoi peste tot fiind *mai păstrători* cu ceea ce câștigăm.

Precum am mai arêtat în multe rînduri soartea economilor se poate în mare parte ușura, împărțindu-și copiii la tot felul de meserii, ca din ori-ce casă, unde sânt mai mulți fecioari, sê iasă și un *meseriaș*.

Despre îmbunătățirea economiei s'a scris și se scrie îndestul, de aceea trecem la:

2. Meseriași.

În numerii mai dincoace ai "*Economului*" am stat de vorbă cu cetitorii nostri despre: cum era în trecut soartea *meseriașilor*, cum e azi și ce trebuie sê facem ca în cel mai scurt timp sê avem tot felul de *meseriași*.

Stăruim și cu acest prilej a îndemna pe fruntașii comunelor și pe toți cetitorii nostri, sê nu treacă cu ușurătate peste cele spuse de noi; pentru-că acum e timpul ba a ajuns lumina chiar la degete, ca se lucrăm toți din toate puterile pentru-ca cât mai *îngrăbă* sê avem tot felul de *meseriași*.

Numai nepăsătorii nu se gândesc cu înțelepciune de viitorul lor. Numai ei nu simțesc trebuințele de tot felul ale unei vieți mai tichnite și mai fericite.

Cu cât însă o nație s'a ridicat pe o treaptă mai înaltă de cultură, cu atât își vede și trebuie sê-și vază tot mai mult și mai bine de număratele trebuințe ale vieții.

Se luăm de pildă pe *Nemți, Francezi, Englezi* și alte nații mari și puternice. La ei toate sânt în înflorire. Economii lor sânt mai luminați ca ai nostri, și poartă o economie din cele mai înțelepte.

Ei au tot felul de fabrici și de meseriași, cari pregătesc toate lucrurile de trebuință pentru națiile lor și totodată ne trimit din ele și nouă, cum și la toate națiile de pe fața pământului. *Mașini, unelte, postavuri, jolj, cartoane, năfrâmi, vase, haine gata*, și alte sute și mii de lucruri. Pentru aceste lucruri, de care sânt pline toate boltele de prin orașe, noi plătim bani foarte mulți, cu milioanele chiar; ear' în schimb pentru bucatele și vitele noastre, acele nații nu ne dau nimic sau abia ceva.

Când însă ne vom avè meseriași nostri, nu vom mai fi siliți a da străinilor bani nenumărați, ci vom îmbogăți cu ei pe frații și copiii nostri și peste tot nația noastră, destul de săracă și înapoiată în toate privințele.

3. Neguțatorii.

A treia clasă de mare însemnătate la toate națiile, eșite din neștiința, este ceea a *neguțatorilor*.

Neamurile, de care am pomenit mai înainte își au și *neguțatorii* lor. Acesti *neguțatori* cutrieră toate țerile și mările, călătorind pe uscat cu drumul de fer, pe mare cu corăbiile și ducând dela ei feluri și feluri de lucruri, făcute de meseriași și în fabrici, ear' din alte țeri aducând alte lucruri, ce nu se află la ei. Cu chipul acesta *neguțatorii* adună mari bogății în mâinile lor, încât se poate zice cu drept cuvânt, că clasa *neguțatorilor* este cea mai bogată și singur ea "*putredă de avută*".

Dar' în țeara noastră încă sânt *neguțatori*. Cărcimarul și micul boltaș din sat sânt *neguțatori*; ear' în orașe la tot pașul vedem bolte și *neguțatori*. Numai cât acestia nu sânt de ai nostri; ci de alte nații. Nouă ne lipsesc aproape cu desêvîrsire și *neguțatorii*, ca și *meseriașii*. Și deamne! mare lucru ne lipsește.

Da! Mare lucru ne lipsește, prin aceea că nu avem *neguțatorii* nostri români.

Sê ne uităm pe un moment împrejurul nostru aproape în toate satele și vom vedè cărcimari și *neguțatori*: *Jidani, Nemți, Sași, Unguri, și Armeni* ș. a.

Vedem pe *Jidanul*, venit înainte de aceasta cu câțiva ani numai cu sdrențele în spate, și astăzi mai bogat ca ori-ce creștin moștean.

El prin speculă, prin negoț, cu rachiu și alte beuturi și prin ținerea unor mărurișuri, de lipsă în fiecare sat, a devenit în scurt timp cel mai cu stare în tot satul, adese mai bogat decât zeci de familii.

Tot cam așa e și unde se află ca *neguțatori* *Nemți, Sași, Maghiari, Armeni* ș. a. Dacă și nu fac acestia chiar ca *Jidanul*, ci însă se bucură la toată întâmplarea de o stare bună și duc un traiu mai ales decât cel mai de frunte econom. Întreb acum:

Oare *neguțatorii* și cărcimarii din toate comunele românești n'ar trebui sê sê fie Români? Și n'a venit încă timpul sê ne gândim mai înadins ca acest teren (loc) *perdut sê-l câștigăm* cât mai *îngrăbă*.

În orașe e ca și la sate. În toate părțile, nu dăm decât aproape numai de *neguțatori* străini: *Jidani, Nemți, Maghiari, Sași, Armeni* ș. a. Ear' bogăția cu chipul acesta se adună numai și numai în mâinile lor.

Cât n'ar trebui și n'am putè sê facem noi și în această privință.

Mai înainte părinții cu dare de mână ar trebui sê-și întorcă privirile și față de negoț. Sê-și crească copiii pentru această ocupațiune frumoasă, cinstită și bănoasă.

Al doilea lucru, fără de care anevoie vor putè da înainte atât *neguțatorii* cât și *meseriașii* nostri, este *sê finem mai bine laolaltă, ajutându-i prin aceea că cumperăm dela ei și numai dela ei*.

Cu chipul acesta n'ar fi greu a ne forma clasa *neguțatorilor*, fără de care trupul nației noastre este asemenea unui trup, căruia îi lipsește o mână sau un picior, adecă una din părțile cele mai de trebuință. Ear' un trup ciungărit, știm destul de bine, că nu-și poate împlini nici pe departe lipsele, ca unul sănătos și întreg.

Sê lucrăm deci din toate puterile, ca trupului nației noastre sê nu-i lipsească nimic. (Va urma.)

Boalele vitelor mari și mijloacele de a le vindeca.

I.

Colica sau durerea de stomac și mațe.

Causele care produc această boală la cal sînt: răceala; apoi când calul mîncă prea mult și când nutrețul este stricat. O altă cauză este și când calul mîncă trifoiu, luțernă și tărîțe, fiindcă aceste nutrețuri produc totdeauna gazuri. Când animalul este bolnav de colică, nu mîncă, este trist, se culcă des și se caută când într'o parte când în alta a pîntecelui. Cunoșcînd causele cari produc colica, trebuie căutat a feri animalul de aceste cauze.

Ca mijloc de vindecare, animalul trebuie mai întăiu să se frece bine peste tot corpul cu un șomoiag de paie sau de fîn, și după aceea să se toarne pe gât 100 grame de rachie amestecată cu 100 grame de apă, sau 'i-se poate turna 1/4 de litru de vin curat, sau se ia o mîna de foi de ismă și se ferbe bine într'o jumătate de litru de apă, după aceea se strecoară printr'o cârpă curată, și după-ce s'a răcit se adaogă în apă și un păhăruț de rachie și după aceea se toarnă pe gâtul animalului.

Se mai poate întrebuința și muștarul. În cazul acesta se iau 500 grame de muștar și se amestecă cu apă căldică, după aceea se pune pe o pânză și se lipește pe burta calului; apoi se leagă bine și se lasă să stea 2 oare. Când animalul suferă de colice o primblare ușoară prin curte nu strică.

II.

Tusea sau guturainul.

De această boală suferă calul de câteori se bagă în grajd înădușit, sau se lasă la frig, fără să se acopere cu o pătură sau să se frece cu un șomoiag de paie înainte de a-l băga în grajd. Când animalul are guturain este trist, tușește și nu mîncă.

Ca mijloc de vindecare, se iau 200-300 grame de spirt, cu care se freacă cu ajutorul unui șomoiag de paie peste tot corpul, dar' mai cu seamă la partea de jos a gâtului, pe coaste și pe piept, după aceea se învește animalul bine cu o pătură. La cas de trebuință se mai poate întrebuința și pucioasă pisată punîndu-se câte-o lingură de pucioasă în tărîțele pe cari le dăm calului să le mînce; sau se ia floare de fîn, se fierbe bine, o stoarcem și după aceea se pune într'o straiță (săculeț) și se pune la botul calului ca aburii să poată intra pe nas.

În numărul viitor vom vorbi și despre alte boale.

După V. S. Moga,
comunicat de G. B. Duică.

Știri economice.

Greutăți pentru aplicarea legii despre folosirea pămîntelor. Legea despre îngrijirea pămîntelor adusă din partea dietei în anul trecut întîmpină multe și mari greutăți, încît abia s'a puté face introducerea, din zi în zi sosesc la ministerul de agricul-

tură plîngeri că abia s'a puté aplica. Legea poruncește ca la fiecare 1000 de jugăre să fie aplicat câte un păzitor de câmp, legea se poate pune în folosință în acele sate a cărora teritor nu trece peste una mie jugăre, însă în acele orașe și comune a cărora estindere ajunge la 40—60 mii jugăre abia va puté suporta greutatea asta. În cele mai multe locuri chiar antistia comunală dimpreună cu reprezentanții aceleia se opun de a aduce îndeplinire cele ordonate prin lege. Comuna Ciorvas situată în comitatul Biehis-Ciaba simplominte n'au voit a să supune acestei legi, tot asemenea se întîmplă în Giula, dacă reprezentanții n'ar fi fost amînțați că vor fi scoși din asta dirigătorie, dacă nu împlinesc cele poruncite prin lege. Peste tot domnește o neîndestulare, zicîndu-se că și așa darea care îngreună pămîntele este destul de mare, decît să mai poată fi în așa mare măsură îngreunată moșiile cu cheltueli și cu tot dreptul. Deci acest §. sau trebuie să se schimbe sau va fi silită dieta țerii a afla ceva mijloc, ca suportarea acestei nouă greutăți se fie ușurată. După-cum zic chiar Ungurii, 'inzadar' este legea dacă aplicarea și împlinirea ei nu se poate efectui, adecă introduce.

Carne americană în Viena.

În 31 Ianuarie a sosit în Viena 3000 chgr. carne de vită din New-Yorc, expediția a durat timp de 12 zile. În Viena carnea a fost luată din partea unui birou anumea compus spre acest scop. Carnea a fost pachetată în pânză și jută, așa a fost apoi așezată în vagoane pe pățuri de gheață. La sosire s'a aflat a fi foarte bună, ba după raportul foilor excelentă. Cu exportul cu tot prețul îi este computat în 60 cr., adăugîndu-se darea de consum și alte contribuiri ce mai vin, se poate vinde câte un chgr. carne de prima calitate cu 70—75 cr.

Carnea exportată din Australia era mai rea și costa 80 cr. Neguțătorii și importatorii destul de ageri în cele ale neguțătoriei deloc nu s'a liniștit pînă n'au putut afla calea prin care pot aduce carne din America.

Față de asta procedură fabricantul și de spirt și alți economi din Ungaria sînt foarte mahniți, supărați și îngrijați, căci desfăcînd tîrgul de vite dela Pojon și transportîndul la „Pesta“ credea că vor puté face din punct de vedere „patriotic“ prin bovinele din Ungaria greutății celor din Viena, și îi vor săli să vină a cumpăra la Budapesta; dar' s'au înșală amar. Odimioară Ungaria a făcut fel și fel de greutăți României se o poată eschide dela tîrgurile din Viena. Acum se pare a împlini zicala: „cine sapă groapa altuia, din sul cade în dînsa“. Eată cam ce glas au foile ungurești: prin asta de-adreptul se lucră ca prăsirea „vitelor ungurești“ să cadă total. „Acuma poate predica guvernul liberal despre contractele de neguțătorie favoritoare, cari a fost votate de parlament spre ruina totală a economii rurale.

Cultivarea cânepii pe câmpia Ungariei.

Ministrul unguresc de agricultură pe averea statului din Mezöhegyes, a luat în lucrare un plan să facă cultivare mai extinsă așa zicînd de model pentru cânepă. A pașit la învoeală cu un mare întreprinzător, care va cumpăra cânepa produsă, nu numai dar' pentru lucrarea aceleia va stabili o fabrică industrială pe astă moșie. După înțelegerea satorită între ministru și întreprinzător statul va pregăti topitoarele de lipsă în apropierea canalului construit în apropierea acestor averi, va pregăti zidirile de lipsă, — Instruarea din

lăuntru cu mașinele trebuincioase, cade în sarcina întreprinzătorului. Statul de mai mult timp a făcut încercări cu cultivarea cânepii în acest loc amintit și încă cu rezultat destul de îndestulitor. Toate zidirile trebuincioase vor costa 30 mii fl. și aceasta întreprindere industrială încă în acest an va începe lucrarea. Comitatele din apropierea Murășului petrec cu toată luarea de samă astă întreprindere, că în cas dacă s'a arăta folositoare, atunci economii din aceste ținuturi, foarte bucurosi vor cultiva și dînșii cânepa, ne avînd bucatele prețurile așa încît să-și plătească deplin osteneala.

Societate pe acții pentru prăsire de cai.

Din Timișoara zice „Hazánk“ că 'i-s'a telegrafat că aristocrații din părțile de meazăzi ale Ungariei vor intra într'o tovarășie, despre ce aristocrații și mulți economi de frunte au ținut sfătuire, care au și hotărît înființarea unei societăți pe acții cu scopul de a sporii caii de prăsilă. Stabilitamentul de model s'a ocupa cu cumpărarea sojurilor celor mai vestite din străinătate și vinderea din țeară. Capitalul fundațional de ocamdată este satorit în 120 mii coroane.

Tovărășie pentru replântare de vie.

Pentru plantarea pămîntelor pustiite de floxeră cu surcele de vie s'a pornit în Ungaria o mare lucrare, mai ales prin însoțiri și societăți cred a puté planta de nou teritoarele rămase stîrpite. În zilele din urmă s'a format în Abaui-Santău o tovarășie, care are de scop, ca în ținutul acela locul cam de 5 mii jugăre, care prin floxeră a fost pustiit, de nou să fie plantat. O acție este 6 fl. și se lucră cu mult zel să fie cât de mulți membri, cari cu cât vor puté aduna mai mare capital, cu atît mai repede vor puté realiza scopul.

Pomadă spre a face să crească barba.

Grăsime de porc	500 grame
Unt de migdale	500 „
Alb de balenă	20 „
Cantaride	20 „
Carmin	10 „
Unt de bergamot	5 „
„ lavandă	5 „
„ santal	5 „

Cantaridele vor fi reduse în praf fin, precum și carminul și împreună cu unturile esențiale.

Chem Tech Lex.

Din traista cu povețele.

Întrebare 12. Unde s'ar puté afla o formulă de statute pentru întemeierea unei reuniuni agricole?

Răspuns. Adresează-te cu rugarea cătră: „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului“ în Sibiu.

Kövesd, 22 Ian. 1895.

G. Tomi.

Întrebare 13. Vă rog să binevoiți a-mi răspunde în prețuita „Foaia Poporului“, că de unde aș puté căpăta o astfel de carte, din care să pot învăța violina, spre a conduce un cor, firește să o învăț fără instructor.

Arad-Sesa, 10 Ian. 1895.

Ioan Neamț, învățător.

Răspuns. Adresează-te la „Musa Română“, foaie musicală în Blaj.